

Sygn. akt IV U 57/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2018 roku

Sąd Rejonowy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w T.

w składzie: Przewodniczący: SSR Alina Kordus-Krajewska

Protokolant: st. sekr. sąd. Wiesława Ratajczyk

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2018 roku

sprawy z odwołania B. B. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G. Inspektoratowi w G.

o zasiłek chorobowy

w związku z odwołaniem od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. Inspektoratu w G.

z dnia 25 lipca 2017 roku

orzeka:

I. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 25 lipca 2017 roku w ten sposób ,że stwierdza ,że podstawą wymiaru zasiłku chorobowego ubezpieczonego B. B. (1) jest kwota 2209,03zł - tj. 2560 zł (dwa tysiące pięćset sześćdziesiąt złotych) brutto, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe.

Sygn. akt IV U 57/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 lipca 2017 roku organ rentowy ustalił prawo do zasiłku chorobowego za okres od 3 maja 2017 roku do 3 sierpnia 2017 roku w wysokości 0,00 zł.

Podstawę ustaleń organu rentowego stanowiły przepisy art. 49 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity Dz.U. z 2017r. poz. 1368).

Ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i wniósł o ustalenie ,że podstawą wymiaru zasiłku chorobowego za okres od dnia 03 maja 2017r. do dnia 03 sierpnia 2017r. z tytułu umowy zlecenia jest kwota 1.594,58 zł oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania wskazano ,że ZUS podał, że w umowie zlecenia łączącej ubezpieczonego z płatnikiem składek odpłatność została określona w kwotowej stawce godzinowej, zatem podstawę zasiłku ustala się przyjmując przychód innych ubezpieczonych, z którymi płatnik zawarł takie same lub podobne umowy. Jednocześnie ustalono, że płatnik nie zatrudnia żadnych ubezpieczonych na umowę zlecenia na takim samym lub podobnym stanowisku. Organ rentowy wskazał również, że w związku z brakiem przychodu, od którego należy ustalić podstawę wymiaru zasiłku brak jest prawa do zasiłku chorobowego.

W ocenie odwołującego się stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest błędne, nie znajduje uzasadnienia ani w stanie faktycznym ani też obowiązujących przepisach prawa. Niczym nieuzasadniona i wręcz niezrozumiała jest decyzja organu rentowego, zgodnie z którą pomimo uzyskiwania przez ponad 7 miesięcy wynagrodzenia z tytułu zawartych umów zleceń ustalono podstawę wymiaru zasiłku chorobowego za okres od dnia 03 maja 2017r. do dnia 03 sierpnia 2017r. w wysokości 0zł.

Za pierwszy miesiąc ubezpieczenia chorobowego w przedmiotowej sprawie należy przyjąć miesiąc kwiecień 2017r. Niezdolność do pracy powstała w miesiącu maju 2017r., a więc w drugim miesiącu ubezpieczenia. Jeżeli niezdolność do pracy powstała w drugim kalendarzowym miesiącu ubezpieczenia chorobowego i trwa cały miesiąc, a pierwszy miesiąc ubezpieczenia jest niepełnym kalendarzowym miesiącem, przy obliczaniu podstawy wymiaru zasiłku winna zostać uwzględniona podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe za pierwszy kalendarzowy miesiąc ubezpieczenia chorobowego. Oznacza to, że wysokość zasiłku chorobowego należało obliczyć od kwoty faktycznej podstawy wymiaru, która stanowiła wynagrodzenie uzyskane za miesiąc poprzedzający niezdolność do pracy.

Z ostrożności ubezpieczony wskazał, iż z posiadanych przez niego informacji wynika, że płatnik składek zawarł takie same lub podobne umowy z co najmniej 4 innymi osobami, które wykonywały (i być może nadal wykonują) pracę na podstawie umów zleceń na rzecz płatnika składek. Wyliczenie przez organ rentowy kwoty przeciętnego miesięcznego przychodu innych zleceniobiorców było więc możliwe.

Jednakże, gdyby u płatnika składek w miesiącu, w którym powstało prawo do zasiłku, nie było innych zleceniobiorców, których przychód powinien zostać przyjęty, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowić powinien przychód faktycznie osiągnięty przez ubezpieczonego. Zatem do obliczenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przyjmując należało przychód za pierwszy kalendarzowy miesiąc ubezpieczenia, po uzupełnieniu do pełnej miesięcznej kwoty, od której zostałaby opłaconą składka na ubezpieczenie chorobowe, gdyby ubezpieczony podlegał temu ubezpieczeniu przez pełny miesiąc kalendarzowy. Wskazał że za miesiąc kwiecień 2017r. z tytułu świadczonych w ramach umowy zlecenie usług uzyskał wynagrodzenie w kwocie 1.435,13zł. Podstawa wymiaru zasiłku, po uzupełnieniu przychodu za kwiecień do pełnego miesiąca wynosiłaby zatem $1.594,58zł$, co wynika z następującego wyliczenia $1.435,13 : 27 \times 30 = 1594.58zł$.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania z przyczyn podanych w uzasadnieniu, przeprowadzenie dowodu z akt ubezpieczeniowych pozwanego, zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

W uzasadnieniu wskazano, że z posiadanej dokumentacji wynika, że ubezpieczony był zatrudniony na podstawie umowy zlecenie. W okresie od 4 kwietnia 2017 roku nastąpiło zgłoszenie do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Niezdolność do pracy powstała od dnia 3 maja 2017 roku. Przychód ubezpieczonego w miesiącu w którym powstało prawo do zasiłku chorobowego (tj. w maju) wynosił 0,00 zł. co potwierdza raport imienny ZUS RCA oraz zaświadczenie płatnika składek.

W związku z tym, że odpłatność w umowie zlecenia została określona w stawce godzinowej, podstawę zasiłku ustala się przyjmując przychód innych ubezpieczonych, z którymi płatnik zawarł takie same lub podobne umowy. Ustalono, że płatnik nie zatrudnił żadnych ubezpieczonych na umowę zlecenie na takim samym lub podobnym stanowisku

Dołączone przez ubezpieczonego dowody wpłat nie dotyczą miesiąca maja 2017 roku, w którym powstała niezdolność do pracy. Sam pracodawca Ubezpieczonego oświadczył, iż przychodu w miesiącu maju nie było.

Organ rentowy w piśmie z dnia 9.04.2018r. (k.77) wskazał, że zleceniobiorcy pracujący na takim samym stanowisku jak ubezpieczony byli studentami, nie byli zatem zgłoszeni do ubezpieczeń społecznych i brak jest możliwości ustalenia ich wynagrodzenia.

Ubezpieczony w odpowiedzi na odpowiedź na odwołanie nie zgodził się ze stanowiskiem organu rentowego i wskazał, że organ rentowy winien zastosować przepisy odpowiednio celem ustalenia wynagrodzenia stanowiącego

postawę wymiaru zasiłku chorobowego . Takim wynagrodzeniem mogłoby zostać np. wynagrodzenie wskazane przez płatnika 2560 zł. Ubezpieczony wskazał ,że nie może być mniej korzystnie traktowany niż inni pracownicy i zleceniobiorcy. (k.88-90)

Zainteresowany nie złożył oświadczenie o przystąpieniu do sprawy (pkt. zarządzenia k.51) Odpowiedział natomiast na zobowiązanie sądu (pkt. 8 zarządzenia k.51v)

Sąd ustalił co następuje :

Ubezpieczony B. B. (1) zawarł z (...) Sp. z o.o. w G. dwie umowy zlecenia. Pierwszą z umów nr (...) zawarł na czas określony od dnia 01 października 2016r. do dnia 31 grudnia 2016r. Wynagrodzenie za realizację zlecenia ustalono w stawce godzinowej 10zł netto zgodnie z wykazem godzinowym. Z tytułu zawartej umowy zlecenia uzyskał netto :za miesiąc październik 2016r. wynagrodzenie w kwocie 670zł, za miesiąc listopad 2016r. wynagrodzenie w kwocie 480zł, za miesiąc grudzień 2016r. wynagrodzenie w kwocie 705zł

Dowód: umowa zlecenia nr (...) z dnia 01 października 2016r.wydruk komputerowy potwierdzenia wpływu - umowa zlecenie za (...) wydruk komputerowy potwierdzenia wpływu - zlecenie za (...) wydruk komputerowy potwierdzenia wpływu - umowa zlecenie za (...)(k.7-10 i 15-17 akt sprawy)

Drugą z umów nr (...) zawarł z płatnikiem składek na czas określony od dnia 01 stycznia 2017r. do dnia 30 czerwca 2017r. Wynagrodzenie za realizację zlecenia ustalono w stawce godzinowej 12zł netto, 16 zł brutto, zgodnie z wykazem godzinowym. Z tytułu zawartej umowy zlecenia ubezpieczony uzyskał: za miesiąc styczeń 2017r. wynagrodzenie w kwocie 400zł, za miesiąc luty 2017r. wynagrodzenie w kwocie 1.764zł, za miesiąc marzec 2017r. wynagrodzenie w kwocie 1.836,55zł, za miesiąc kwiecień 2017r. wynagrodzenie w kwocie 1.435,13zł.

Dowód: umowa zlecenia nr (...) z dnia 01 stycznia 2017r.wydruk komputerowy potwierdzenia wpływu - umowa zlecenie za (...) wydruk komputerowy potwierdzenia wpływu - umowa zlecenie za (...) wydruk komputerowy potwierdzenia wpływu - umowa zlecenie za (...) wydruk komputerowy potwierdzenia wpływu - umowa zlecenie za (...)(k.11-14 i 18-20 akt sprawy)

W okresie obowiązywania pierwszej z umów oraz podczas drugiej umowy do dnia 30 stycznia 2017r. B. B. (1) posiadał status studenta. W dniu 30 stycznia 2017r. złożył egzamin dyplomowy, tym samym studia ukończył uzyskaniem kwalifikacji I stopnia i jednocześnie statusu absolwenta szkoły wyższej.

Dowód: kopia dyplomu k.22

B. B. chciał zostać ubezpieczony od 1 kwietnia, lecz z uwagi na dni wolne i późniejsze zgłoszenie do ubezpieczenia przez pracownika kadr dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym , ubezpieczony został objęty od dnia 04 kwietnia 2017r. Od dnia 03 maja 2017r. ubezpieczony był niezdolny do pracy z powodu zerwania więzadła i naderwania mięśnia.

Dowód: przesłuchanie ubezpieczonego -protokół elektroniczny z dnia 6 kwietnia 2018r. od 00:11:55

Firma (...) potrzebowała pracowników na stanowisku „monter", dlatego też oprócz Pana B. zatrudniała na podobnej umowie trzech innych pracowników (nie były to umowy ozusowane, gdyż pozostali pracownicy mieli status studenta). Średnia stawka za godzinę na stanowisku „monter" wynosi 12zł, a średnie wynagrodzenie brutto w miesiącu maju wynosiło dla zatrudnionych studentów kwotę 1.687,33zł brutto. Pracownicy na podobnej umowie nadal studiowali, nie byli w pełni dyspozycyjni i nie mogli przepracować tylu godzin co B. B.. Firma (...) była zainteresowana pracą ubezpieczonego w pełnym wymiarze po zakończeniu przez niego studiów, także ubezpieczony chciał i mógł pracować w pełnym wymiarze godzin. Ubezpieczony mógłby przepracować w maju cały etat i zarobić 2560 zł brutto.

Dowód: pismo z dnia 13 marca 2018r. k.65, przesłuchanie ubezpieczonego -protokół elektroniczny z dnia 6 kwietnia 2018r. od 00:11:55

Sąd zważył co następuje:

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o dowody z dokumentów oraz w oparciu o przesłuchanie ubezpieczonego. Powyższy materiał dowodowy należało uznać za wiarygodny, był spójny i logiczny. Spór między stronami dotyczył przede wszystkim oceny prawnej zasad ustalania podstawy wymiaru zasiłku chorobowego.

Zgodnie z art. 4 ust. 3 pkt 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, Dz. U. z 2017r., poz. 1368 (dalej zwana ustawą zasiłkową) od pierwszego dnia ubezpieczenia chorobowego prawo do zasiłku chorobowego przysługuje absolwentom szkół lub szkół wyższych, którzy zostali objęci ubezpieczeniem chorobowym lub przystąpili do ubezpieczenia chorobowego w ciągu 90 dni od dnia ukończenia szkoły lub uzyskania dyplomu ukończenia studiów wyższych. Powyższe oznacza, że świadczenie chorobowe dla absolwentów szkół wyższych wypłaca się od pierwszego dnia ubezpieczenia chorobowego, jeśli zostali objęci tym ubezpieczeniem lub do niego przystąpili w ciągu 90 dni od dnia ukończenia studiów.

Zgodnie z art. 167 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016r., poz. 1842) datą ukończenia studiów jest data złożenia egzaminu dyplomowego. Natomiast zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 i 7 w/w ustawy przez studia wyższe należy rozumieć m. in. studia I stopnia rozumiane jako forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający świadectwo dojrzałości, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji I stopnia.

W konsekwencji wymogu nabycia prawa do zasiłku chorobowego po upływie 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego (w przypadku ubezpieczenia dobrowolnego) nie musi spełniać absolwent, jeżeli pomiędzy datą złożenia egzaminu dyplomowego, a datą przystąpienia do ubezpieczenia chorobowego nie upłynęło 90 dni.

Jak wskazano powyżej egzamin dyplomowy ubezpieczony złożył w dniu 30 stycznia 2017r., natomiast do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego przystąpił w dniu 04 kwietnia 2017r., a zatem przed upływem 90 dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego (dokładnie po upływie 64 dni). Nie obowiązywał go więc 90-dniowy okres wyczekiwania na prawo do zasiłku i jednocześnie spełniłem przesłanki warunkujące uzyskanie prawa do zasiłku chorobowego od pierwszego dnia podlegania ubezpieczeniu chorobowemu.

W myśl art. 49. 1.cyt. ustawy jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem pełnego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego, podstawę wymiaru zasiłku stanowi:

- 1) najniższa miesięczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku, po odliczeniach, o których mowa w art. 3 pkt 4 - dla ubezpieczonych, dla których określono najniższą podstawę wymiaru składek;
- 2) kwota przychodu określona w umowie przypadająca za miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku, po odliczeniach, o których mowa w art. 3 pkt 4, a jeżeli kwota ta w umowie nie została określona, kwota przeciętnego miesięcznego przychodu innych ubezpieczonych, z którymi płatnik składek zawarł takie same lub podobne umowy - dla ubezpieczonych wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia;
- 3) przeciętny miesięczny przychód innych członków spółdzielni za miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku - dla ubezpieczonych będących członkami rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) przeciętny miesięczny przychód osób wykonujących pracę nakładczą na rzecz danego płatnika składek za miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku - dla osób wykonujących pracę nakładczą.

2. Jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem pełnego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego, a okres ubezpieczenia chorobowego rozpoczął się po przerwie nieprzekraczającej 30 dni od ustania ubezpieczenia chorobowego z innego tytułu, przy ustaleniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego stosuje się odpowiednio przepis art. 37 ust. 1.

3. W przypadku ubezpieczonego, dla którego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe stanowi zadeklarowana kwota, jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem pełnego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego, a okres tego ubezpieczenia rozpoczął się po przerwie nieprzekraczającej 30 dni od ustania ubezpieczenia chorobowego z innego tytułu, stosuje się odpowiednio przepisy art. 48a. Przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego:

1) przyjmuje się miesięczną najniższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz kwotę zadeklarowaną, w przeliczeniu na pełny miesiąc kalendarzowy ubezpieczenia, w części przewyższającej najniższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, za miesiąc kalendarzowy, w którym powstała niezdolność do pracy, po odliczeniach, o których mowa w art. 3 pkt 4;

2) w liczbie pełnych miesięcy kalendarzowych ubezpieczenia, o której mowa w art. 48a ust. 1 pkt 2, uwzględnia się również miesiąc kalendarzowy, w którym powstała niezdolność do pracy.

Organ rentowy wskazał, że zleceniobiorcy pracujący na takim samym stanowisku jak ubezpieczony byli studentami, nie byli zatem zgłoszeni do ubezpieczeń społecznych i brak jest możliwości ustalenia przeciętnego miesięcznego przychodu innych ubezpieczonych. (pismo ZUS z dnia 9.04.2018r. k.77)

Ubezpieczony wskazał w sprawie, że nie może być mniej korzystnie traktowany niż inni pracownicy i zleceniobiorcy. (k.88-90) Takie stanowisko jest słuszne, nie jest możliwe w ocenie sądu ustalenie dla ubezpieczonego w okolicznościach niniejszej sprawy podstawy wymiaru na poziomie 0 zł.

W doktrynie zwrócono już uwagę na problem braku uregulowania sytuacji niektórych ubezpieczonych. Taką sytuacją jest ubezpieczenie B. B., gdyż ubezpieczony nie ma kwoty przychodu określonej w umowie, gdyż ma stawkę godzinową, ponadto nie można ustalić kwoty przeciętnego miesięcznego przychodu innych ubezpieczonych, gdyż inni monterzy jako studenci nie byli ubezpieczeni. Sąd Rejonowy podziela stanowisko, że w sytuacji, gdy nie jest możliwe wskazanie, w odniesieniu do danego płatnika, innych wykonujących dla niego pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, względnie osób wykonujących na jego rzecz pracę nakładczą – wówczas proponuje się ustalenie stosownej kwoty w oparciu o ustaloną decyzją ZUS podstawę wymiaru składek uwzględniającą okoliczności danej sprawy (art. 83 u.s.u.s.). (komentarze do art. 49 M.Gersdorf w Programie Legalis, i komentarz Agnieszki Rzeteckiej –Gil w programie Lex)

Takim wynagrodzeniem w ocenie Sądu Rejonowego powinno zostać wynagrodzenie wskazane przez płatnika 2560 zł brutto. Sąd miał na uwadze okoliczności danej sprawy. Takie wynagrodzenie otrzymałby ubezpieczony w miesiącu maju, gdyby cały miesiąc pracował, jak wskazał płatnik w piśmie kierowanym do sądu. Takie samo wynagrodzenie, gdyby nie święta otrzymałby także ubezpieczony w kwietniu 2017r. (20 dni razy 8h razy 16 zł brutto= 2560zł) Jak zeznał ubezpieczony oraz jak wynika z pisma płatnika B. B. chciał, miał możliwość i po zakończeniu studiów pracował w pełnym wymiarze godzin. (k.71 verte)

Sąd nie wziął pod uwagę innych zleceniodawców, gdyż pozostali zleceniodawcy na podobnej umowie nadal studiowali, nie byli w pełni dyspozycyjni i nie mogli przepracować tylu godzin co B. B. i tyle nie pracowali. Nie podlegali także ubezpieczeniom chorobowym.

Sąd miał także na uwadze, że ubezpieczony chciał być ubezpieczony od 1 kwietnia 2017r. i okoliczności związane z dniami wolnymi (1-2.04 to sobota i niedziela) i wnioskiem kadr spowodowały objęcie ubezpieczeniem dopiero od 4.04.2017r.

Zatem po odliczeniach, o których mowa w art. 3 pkt 4 cyt, ustawy zasiłkowej miesięczna podstawa wymiaru to 2560 razy 13,71%=350,97zł. 2560zł-350,97zł=2209,03zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.